

VALBY LOKALUDVALG

Valby Lokaludvalg
Valby Kulturhus, 1. sal
Valgårdsvej 4-8
2500 Valby

www.valbylokaludvalg.kk.dk

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Center for Miljø

Høringssvar Grøn hverdag og livskvalitet

Valby Lokaludvalg har modtaget Grøn hverdag og livskvalitet. Agenda 21-plan for 2012-2015 i høring.

Valby Lokaludvalg har i høringsperioden haft en borgerinddragende event i forbindelse med udstillingen *Dit Europa*. Flere hundrede borgere besøgte labyrinten på Toftegårds Plads og kom igennem lokaludvalgets pavillon. Det lokale miljøarbejde i Valby blev præsenteret og der var mulighed for at skrive kommentarer til Agenda 21-planen og miljøarbejdet generelt på postkort i lokaludvalgets pavillon. De primære input fra denne borgerinddragelse er indarbejdet i nedenstående høringssvar.

Forvaltningen har besluttet at udforme den lovpligtige Agenda 21-plan anderledes end tidligere ved at fokusere på konkrete borgerrettede initiativer, da Københavns Kommunes ambitiøse miljø- og klimamålsætninger og strategier i forvejen er beskrevet og søges realiseret gennem en række overordnede planer, ikke mindst Københavns Klimaplan 2009-2015, der for så vidt opfylder hensigten med en Agenda 21-plan.

Det er en fornuftig prioritering, og det er meget positivt, at man under udarbejdelsen har lagt stor vægt på at inddrage borgere, lokaludvalg, miljøpunkter og andre lokale aktører.

24-08-2012

Overordnet er planen et spændende og omfattende katalog over kommunens initiativer for at give de enkelte borgere muligheder for at handle miljø- og klimavenligt og dermed bidrage til at indfri ambitionerne om en CO₂-neutral og miljørigtig storby. Planens struktur med fire hovedområder Hjemme, Ressourcer, Transport og Byrum, grupperet omkring en række tværfaglige aktiviteter er velgennemtænkt; og de enkelte aktiviteter, der beskrives, er for de flestes vedkommende af central betydning. Valby Lokaludvalg ser frem til at samarbejde med kommunen om initiativerne, som for de flestes vedkommende falder godt i tråd med indsatser, vi allerede har iværksat eller planlagt. Dog må vi gøre opmærksom på, at vi ikke har ressourcer til at arbejde med alle de områder, hvor der lægges op til inddragelse af lokaludvalgene.

I 14 ud af 17 aktiviteter nævnes lokaludvalgene som aktører. Det er på den ene side positivt, at forvaltningen lægger så stor vægt på at inddrage LU'erne, på den anden side er det en meget stor mængde arbejde man forventer, at LU skal udføre. Omlægningen af det lokale miljøarbejde fra miljøpunkterne til LU har betydet en reduktion af både personale og økonomi. Det er svært at se, hvordan LU med en enkelt miljømedarbejder skal kunne løfte så mange opgaver, da vi også har selvstændige lokale initiativer, som vi ønsker at arbejde videre med.

Planen giver derudover anledning til følgende kommentarer:

A. Set fra Valby Lokaludvalgs synsvinkel mangler nogle væsentlige indsatsområder:

1. Fokus på bæredygtighed og miljøvenlighed omkring fødevarer
2. Solceller
3. Uddannelse af klimaambassadører til mindre boliger

B. Mens det er tydeligt, at de enkelte aktiviteter er rettet mod borgerne, er det 1. meget uklart, hvem Agenda 21-planen som tekst er rettet til, og 2. dens status og succeskriterier forekommer uafklaret.

Ad A:

1. Økologiske og bæredygtige fødevarer

Valby Lokaludvalg arbejder, i forlængelse af Miljøpunkt Valbys indsats, på flere felter for at fremme borgernes mulighed for at købe miljørigtige, klimavenlige og økologiske varer. Vi udgiver blandt andet årligt en *Guide til grønne indkøb i Valby*, der giver borgerne en oversigt over, hvor de kan gøre økologiske og bæredygtige indkøb i lokalområdet. Udarbejdelsen af guiden giver os lejlighed til at gå i dialog med butikker om at fremme udbuddet af den slags varer.

Lokaludvalget understøtter et økologisk marked på Tingstedet lørdage i sommerperioden, der både giver borgerne adgang til en række økologiske varer, og som øger dynamikken i handelslivet i det centrale Valby og dermed er med til at skabe et bedre byliv.

Det er fra forvaltningens side fremført, at man har fravalgt initiativer inden for dette område, fordi kommunen ikke har nogen særlig politik omkring økologi og ikke mener at have mulighed for at fremme forbruget af økologiske varer. Men dels har kommunen dog en hensigt om at i hvert fald fødevarer

i daginstitutioner så vidt muligt skal være økologisk, dels ses det ikke, at kommunen har større adkomst til at arbejde for udbredelsen af el-biler (som man har initiativer for, jf. s. 35) end for økologiske og bæredygtige fødevarer.

I fire af de seks hverdagslivsfortællinger, hvor borgere fortæller om deres overvejelser omkring at realisere en bæredygtig tilværelse, nævnes usikkerhed om klimabelastningen ved forskellige fødevarer som et centralt problem (s. 52, 53, 54, 55). Det er oplagt at kommunen kunne lave et oplysningsarbejde og et informationsmateriale om disse forhold, som dels kunne uddeles til borgerne, dels kunne indgå i uddannelsen af klimaambassadører - både på skolerne og blandt de funktionærer, der skal rådgive om energibesparelser i hjemmet, - samt være en del af Smart Citizen-konceptet (ud over fakta om energi- og miljøbelastning ved fødevarernes produktion kan der også rådgives om fordele og ulemper ved forskellige tilberedningsformer, køkkenmaskiner etc.).

Også kampagner om begrænsning af madspild er væsentlige, og et område, der har en del borgeres opmærksomhed. Her er der også både mulighed for miljø-, klima- og sundhedsgevinster.

2. Solceller

Solcelleområdet er pt. i rivende udvikling. Ydeevnen stiger og priserne falder stærkt, og butikkernes interesse for at sælge anlæg og borgernes interesse for at installere dem vokser. Solceller kan yde et betydeligt bidrag til realisering af CO₂-neutralitet, og som med økologiske fødevarer ses det ikke, at kommunen ikke skulle have adkomst til at fremme udbredelsen.

Imidlertid er der store problemer med den æstetiske indpasning af solceller, især i den eksisterende bygningsmasse, hvilket Stadsarkitektens kontor er meget opmærksomt på. Det foreslås derfor konkret, at kommunen iværksætter forsøg med opsætning af arkitektonisk velintegrerede solceller på kommunale bygninger og benytter erfaringerne herfra til at hjælpe borgerne med at opsætte og indpasse solceller i byen.

3. Uddannelse af klimaambassadører til mindre boliger

Der er en tendens i planen (aktivitet Spar på energien i hjemmet) til at koncentrere sig om større ejendomme med viceværter o.l. Det er forståeligt, da det sikkert er lettere at formidle nye tiltag gennem dem. Det lader dog andre mindre boliger i stikken. Her er jo også ildsjæle, som gerne vil gøre

noget for miljøet. Her kunne man overveje at genindføre ordningen, hvor borgere kunne rekvirere et besøg af en klimakonsulent.

Ad B:

1. I borgmesterens forord præsenteres Agenda 21-planen som direkte rettet til borgerne med ordene "Kære Københavner. Denne plan er til dig. Den handler om, hvordan du ... kan være med til at gøre din ... hverdag mere grøn...". Det gør den imidlertid ikke i første omgang.

Planen rummer borgerrettede initiativer, men det er de færreste af de 17 foreslåede aktiviteter, der direkte er henvendt til borgerne som ting, de umiddelbart kan tage del i. Der er snarere tale om indsatser fra kommunens side, der skal gøre det muligt for borgerne at handle. Teksten er da, bortset fra forordet, heller ikke indbydende for eller særlig rettet mod den enkelte borger. Det gælder navnlig afsnit 3 om planens tilblivelse, som synes helt forvaltningsintern.

Men heller ikke beskrivelserne af de enkelte aktiviteter indbyder lægfolk til læsning og involvering. Opstilling i fast skabelon og med temmelig lille detaljering tyder snarere på, at man her har at gøre med en katalog til brug i forvaltningen. Planen rummer meget få konkrete talmål og succeskriterier for energibesparelser mm., fx mål for ønskeligt vandforbrug pr. indbygger. Disse mål findes i kommunens enkelte planer for de respektive områder. Læsere af de tidligere Agenda 21-planer har dog en forventning om, at den nye plan skulle indeholde disse tal. Forvaltningen har på et møde mundligt forklaret overfor lokaludvalgene, hvorfor planen er anlagt, som den er (jf. ovenfor). Men det ville være godt, om denne forklaring også var at finde i selve planen, og gerne i indledningen. Afsnit 6 om Det Formelle opfylder ikke dette ønske.

De seks hverdagslivsfortællinger er den del af planen, der fremstår mest læservenligt. Det er en god ide, der sætter fokus på både praktiske problemer og problematikker i diskursen om et bæredygtigt samfundsliv. De udfordrer til grundlæggende refleksioner over, hvordan man skaber forandringer i vaner og holdninger i bæredygtig retning i et samfund, hvis økonomiske struktur i første omgang ikke er lagt an på bæredygtighed. Men her savnes en perspektivering, der kunne fremme det videre arbejde med klima- og miljøpolitik både lokalt og kommunalt. Og da det - jf. afsnit A, 1 om fokus på bæredygtige fødevarer - kan være svært at se, at planen faktisk forholder sig til de

fremstillede problematikker - kan læsningen let føre til en vis resignation overfor de mange udfordringer.

Alt i alt fremstår *Grøn Hverdag og livskvalitet* mest som en intern plan for de relevante aktører i forvaltningen. Det er der ikke noget galt i, - den indeholder som anført mange gode initiativer, hvor at kommunen skaber rammer for borgernes handlemuligheder, og det skal man naturligvis have en plan for. Man skal blot ikke præsentere den som en plan, man venter at borgerne skal læse og af sig selv handle på.

2. Mål for de enkelte områders aktiviteter findes som sagt i særskilte planer. Men man savner nogle succeskriterier for selve denne Agenda 21-plan.

Det gælder navnlig, fordi en række af aktiviteterne er kun er skitseret, ikke mindst de fem tværfaglige temaer. Uddannelsen af klimaambassadører på skolerne er relativt velbeskrevet; de fire øvrige om kommunens interaktion med borgere og virksomheder om bæredygtig adfærd er imidlertid så løst fremstillet, at det er svært at være uenig, men man efterlades også med en fornemmelse af, at der i højere grad er tale om fromme ønsker end om en strategi for konkret handling. Her ville det være godt enten at øge detaljeringsgraden eller omvendt åbent at erkende, at området først skal opdyrkes og derfor ikke pt. kan påberåbe sig status som selvstændig aktivitet.

Det er yderst positivt, at kommunen i samarbejde med borgerne har lavet en sammenhængende plan for, hvordan den enkelte borger kan bidrage (og det er godt at man bevarer fokus på, at borgerne kun kan yde et begrænset bidrag, mens størstedelen stadig skal løses som et fælles samfundsanliggende på kommunalt eller statsligt plan) til skabelsen af en bæredygtig storby. Men området er så væsentligt, at der bør opstilles nogle klarere mål for indsatsen. Ellers risikerer vi om fire år at stille os tilfredse med, at der ligger lidt færre cigaretskod på Rådhuspladsen.

Med venlig hilsen

Lisbeth Ritter
Formand for Valby Lokaludvalg

Henrik Palsmar
Formand for Miljøgruppen